DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA FINANSÓW

WARSZAWA, 22 września 1955 | Nr 12 | Poz. 50—53

TREŚĆ:

50.

OKÓLNIK Nr PM. 22/55 z dnia 12 sierpnia 1955 r.

w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia od opłaty skarbowej niektórych podań, świadectw i pism zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 sierpnia 1955 r. (Monitor Polski Nr 80, poz. 954).

W Monitorze Polskim z dnia 15.IX.1955 r. Nr 80 pod poz. 954 zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Finansów w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia niektórych podań, świadectw i pism od opłaty skarbowej.

Zwolnienia i ulgi w zakresie opłaty skarbowej przyznawane przez Ministra Finansów w oparciu o przepisy art. 2 ust. 2 dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 1951 r. Nr 9, poz. 73) na przestrzeni lat 1952—1955 są zawarte w zarządzeniach ogłaszanych w różnych numerach Monitora Polskiego z tych lat, co w dużym stopniu utrudniało właściwe stosowanie tych zwolnień i ulg nie tylko pracownikom organów finansowych lecz także i innych resortów.

Celem ułatwienia stosowania zwolnień i ulg od opłaty skarbowej wymienione na wstępie zarządzenie Ministra Finansów z dnia 12 sierpnia 1955 r. łączy w jedną całość wszystkie dotychczas przyznawane zwolnienia i ulgi, aktualizując równocześnie poszczególne przepisy. Ponadto zarządzenie to łączy szereg zagadnień tematycznie z sobą związanych w jedną całość w poszczególnym punkcie, grupując równocześnie całość zwolnień pod kątem widzenia grup osób, których te zwolnienia dotyczą. Początkowe przepisy tego zarządzenia dotyczą więc dokumentów związanych ze stosunkiem pracy, następna grupa dotyczy zamieszkania, dalej są wymieniane dokumenty o charakterze gospodarczym i wreszcie wszystkie inne.

Zarządzenie obejmuje wszystkie dotychczasowe zwolnienia i ulgi udzielane przez Ministra Finansów, a zawarte w następujących zarządzeniach:

1) z dnia 11 kwietnia 1952 r. w sprawie zwolnienia niektórych podań, świadectw i pism od opłaty skarbowej (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-34, poz. 493 i Nr A-87, poz. 1072 z 1953 r., z 1954 r. Nr A-31, poz. 456 i Nr A-45, poz. 641),

2) z dnia 6 marca 1953 r. w sprawie zwolnienia od opłaty skarbowej niektórych dokumentów przewozowych na przewóz opału (Monitor Polski Nr A-26, poz. 304),

3) z dnia 1 marca 1954 r. w sprawie zwolnienia nabycia niektórych praw majątkowych od podatku od nabycia praw majątkowych oraz zwolnienia niektórych podań i świadectw od opłaty skarbowej (Monitor Polski Nr A-25, poz. 406),

4) z dnia 10 września 1954 r. w sprawie częściowego zwolnienia niektórych podań oraz całkowitego zwolnienia niektórych podań i świadectw od opłaty skarbowej (Monitor Polski z 1955 r. Nr 7, poz. 75).

Zarządzenie to nie objęło zwolnień w zakresie opłaty skarbowej, zawartych:

1) w zarządzeniu z dnia 18 czerwca 1952 r. w sprawie zaniechania pobierania opłat skarbowych od niektórych świadectw (Monitor Polski Nr A-61, poz. 927), gdyż miało ono charakter przejściowy,

2) w przepisach szczególnych wydanych nie w oparciu o przepisy podatkowe.

Zarządzenie nie wnosi, w stosunku do przepisów dotychczasowych, merytorycznych zmian, lecz tylko zmiany redakcyjne połączone z aktualizacją poszczególnych przepisów oraz wprowadza nowe zwolnienie.

Nowe zwolnienia zawarte są:

1) w § 1 pkt 6) — co do podań i świadectw dla świata pracy i młodzieży uczącej się o ich stanie majątkowym,

2) w § 1 pkt 9) — co do podań i zezwoleń na pobyt w strefie nadgranicznej: dla pracowników przedsiębiorstw państwowych oraz organizacji politycznych, społecznych i zawodowych, delegowanych służbowo do strefy nadgranicznej, jak również dla uczącej się młodzieży wyjeżdżającej na praktyki wakacyjne do tej strefy i dla pracowników werbowanych do pracy albo biorących udział w akcjach żniwnej i wykopków w tej strefie,

3) w § 1 pkt 19) — co do podań i zezwoleń na wolnorynkową sprzedaż mięsa,

4) w § 1 pkt 22) — co do podań i zaświadczeń o posiadanej z własnej hodowli wełny,

5) w § 1 pkt 23) — co do rozszerzenia zwolnienia również na podania osób zamieszkujących w kraju o zezwolenie na wywóz i wydawane im zezwolenia,

6) w § 1 pkt 24) — co do podań o zezwolenie na sprzedaż oraz wymianę znaczków opłaty sądowej,

7) w § 4 pkt 6) — co do rozszerzenia zwolnienia na zaświadczenia zamieszkania bez względu na cel dla którego mają służyć,

8) w § 4 pkt 8) — co do poświadczeń własnoręczności podpisów na skryptach dłużnych rolników,

9) w § 6 pkt 1 lit. c) — co do pełnomocnictw do odebrania należności z tytułu dostaw obowiązkowych i ponadobowiązkowych,

10) w § 7 — co do gwarancji wystawianych w związku z obrotami z zagranicą,

11) w § 10 ust. 1 pkt 5) — co do dokumentów przewozowych dotyczących przewozów międzyzakładowych w tym samym pionie organizacyjnym i

12) w § 11 — co do objęcia zwolnieniem weksli wystawionych lub akceptowanych w kraju w związku z obrotem z zagranicą.

Ponadto w § 6 pkt 4) — zwężono zwolnienie tylko do przypadków, w których strony zwolniono w postępowaniu sądowym całkowicie od kosztów sądowych.

Minister Finansów
z upoważnienia
Generalny Dyrektor H. Kotlicki

51.

OKÓLNIK Nr PD. 69/55
z dnia 3 września 1955 r.
w sprawie stosowania przepisów uchwały Nr 189 Rady Ministrów z dnia 5 marca 1955 r. o podatku dochodowym od spółdzielczości.

Celem jednolitego stosowania przepisów uchwały Nr 189 Rady Ministrów z dnia 5 marca 1955 r. o podatku dochodowym od spółdzielczości (Monitor Polski Nr 25, poz. 253) Ministerstwo Finansów wyjaśnia, co następuje:

Do § 2.

Spółdzielnia podlega opodatkowaniu według przepisów o podatku dochodowym, obowiązujących podatników nie będących podmiotami gospodarki uspołecznionej, za ten rok podatkowy, co do którego nadrzędna jednostka spółdzielcza stwierdziła, że spółdzielnia prowadziła działalność niezgodną z zasadami spółdzielczości. Wydanie przez organ finansowy decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe w myśl tych przepisów następuje po otrzymaniu odpowiedniego zawiadomienia od nadrzędnej jednostki spółdzielczej. Jeżeli natomiast organ finansowy stwierdził, iż działalność spółdzielni była niezgodna z zasadami spółdzielczości, wydanie decyzji może nastąpić tylko po uprzednim zasięgnięciu opinii i uzgodnieniu stanowiska z nadrzędną jednostką spółdzielczą. Właściwym do uchylenia tej decyzji jest wydział finansowy prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi), w którego okręgu znajduje się siedziba zarządu spółdzielni. W związku z opodatkowaniem spółdzielni według przepisów obowiązujących podatników nie będących podmiotami gospodarki uspołecznionej nie występuje zmiana właściwości rzeczowej organów finansowych.

Do § 3 pkt 3.

Jeżeli nowozorganizowana jednostka spółdzielcza zrzeszona w Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" rozpoczęła działalność przed 1 stycznia 1955 r., tj. przed wejściem w życie przepisów uchwały Nr 189, zwolnienie od opodatkowania przysługuje od dnia 1 stycznia 1955 r. do dnia pierwszego miesiąca następnego po upływie dwóch lat, licząc od miesiąca, w którym jednostka ta rozpoczęła działalność. W przypadku, gdy termin końcowy nie pokrywa się z końcem roku podatkowego lub okresem, za który jednostka obowiązana jest sporządzić bilans kwartalny (okresowy), za niepodlegający opodatkowaniu zysk uważa się w okresie tym (roku) proporcjonalną do osiągniętej sprzedaży (realizacji) część zysku wykazanego w bilansie okresowym (rocznym).

Do § 4 ust. 1—3.

1. Przepis powyższy określa, iż podstawę opodatkowania stanowi zysk bilansowy, wykazany w sprawozdaniu finansowym zatwierdzonym w przepisanym trybie, sporządzonym zgodnie z obowiązującymi podatnika zasadami bilansowania na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych. Według dotychczasowych przepisów zysk, będący przedmiotem opodatkowania, stanowił dochód, jako suma wszystkich przychodów osiągniętych w danym okresie z poszczególnych źródeł — po potrąceniu kosztu uzyskania tych przychodów. Przepisy te określały jednocześnie, jakie wydatki uważać należało za koszty uzyskania przychodu, wyszczególniając przy tym wydatki nie stanowiące tych kosztów. W związku z tym w zależności od księgowego ujęcia kosztów wykazany zysk ulegał skorygowaniu dla celów prawidłowego ustalenia podatku przez doliczenie bądź odliczenie poszczególnych wydatków. W myśl nowych przepisów podstawę opodatkowania stanowi w zasadzie (poza przypadkami przewidzianymi w § 4 ust. 4 i 5) zysk bilansowy. Nie oznacza to jednak, że organ finansowy obowiązany jest przyjmować bezkrytycznie za podstawę opodatkowania zysk wynikający z bilansu. Przeciwnie zadaniem organu finansowego jest ocena, czy zysk ten wykazany został w sposób prawidłowy, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości wystąpić z żądaniem zmiany sprawozdania finansowego. W takim przypadku podstawę opodatkowania stanowi także zysk bilansowy, ale wykazany w sprawozdaniu finansowym odpowiednio sprostowanym. Podstawę dla oceny, czy zysk bilansowy wykazany został prawidłowo, stanowią przepisy w zakresie księgowości. W ten sposób, gdy dotychczas organ finansowy, w przypadku ujawnienia obciążenia wyników wydatkami, które według uchylonych przepisów nie stanowiły kosztów uzyskania przychodów, prostował zysk bilansowy jedynie dla celów prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania, to obecnie organ ten ma prawo i obowiązek żądania skorygowania sprawozdania finansowego, jeżeli zysk wykazany został w niewłaściwej wysokości przez naruszenie obowiązujących w tym względzie przepisów.

2. Organ finansowy, wzywając podatnika do sprostowania sprawozdania finansowego, wskazuje jednocześnie pozycje, które powinny ulec sprostowaniu (np. niewłaściwa wycena remanentu, nadmierne odpisy na amortyzację środków trwałych lub zużycie przedmiotów nietrwałych, obciążenie kosztów nadwyżką wynagrodzeń, wypłaconych członkom zarządu lub pracownikom ponad normy ustalone przez centralne jednostki spółdzielcze lub ponad normy układu zbiorowego itp.), oraz wyznacza odpowiedni termin do sprostowania tego sprawozdania. Odpis wezwania powinien być w każdym przypadku doręczony nadrzędnej jednostce spółdzielczej. Przy ustaleniu terminu do sprostowania należy mieć na uwadze rozmiar oraz zakres zmian, jakie obowiązany jest podatnik wprowadzić do sprawozdania finansowego. Przepisy uchwały w zasadzie nie ograniczają organu finansowego w zakresie terminu wzywania podatnika do sprostowania sprawozdania finansowego. Biorąc jednak pod uwagę, że wprowadzenie zmian do zatwierdzonego uchwałą walnego zgromadzenia członków sprawozdania finansowego wiąże się z koniecznością odbycia ponownego walnego zgromadzenia celem dokonania reasumpcji poprzedniej uchwały, przyjąć należy, że wystąpienie organu finansowego z wezwaniem do odpowiedniego sprostowania sprawozdania powinno w zasadzie dotyczyć tych podatników, których sprawozdania nie zostały jeszcze zatwierdzone przez walne zgromadzenie członków. W związku z tym podkreślić należy, że kontrola ksiąg rachunkowych dla przeprowadzenia ostatecznych rozliczeń rocznych powinna być dokonana z takim wyliczeniem, aby w przypadku stwierdzenia, iż zysk bilansowy wykazany został nieprawidłowo, wezwania do sprostowania sprawozdań finansowych doręczone były podatnikom przed zatwierdzeniem tych sprawozdań przez walne zgromadzenie członków. Organy finansowe powinny zatem przeprowadzić kontrole bezzwłocznie po złożeniu przez podatników bilansów rocznych w związku z dokonaniem wstępnego obliczenia rocznego podatku, przewidzianego w § 10 ust. 2 i 3 uchwały. Jeżeli natomiast zaistnieje spór, co do zasadności ustaleń zawartych w wezwaniu do sprostowania, złożone w nieprzekraczalnym terminie 14-dniowym odwołanie podatnika wraz z aktami sprawy przesyła bezzwłocznie organ finansowy bezpośrednio wyższemu organowi finansowemu do rozstrzygnięcia. Organ odwoławczy wydaje decyzję ostateczną. Przy rozpatrywaniu odwołań w tym przedmiocie mają zastosowanie przepisy dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. z 1950 r. Nr 56, poz. 506 i z 1953 r. Nr 9, poz. 27).

Do § 4 ust. 4—5.

Jeżeli organ finansowy w wyniku przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych podatnika stwierdzi tego rodzaju uchybienia i nieprawidłowości, które podważają księgi pod względem rzetelności w takim stopniu, iż uniemożliwia to ustalenie w oparciu o te księgi podstawy opodatkowania we właściwej wysokości, organ finansowy ustala zysk w drodze oszacowania. Za uchybienia dyskwalifikujące księgi rachunkowe w takim zakresie, iż uniemożliwia to przyjęcie ich do ustalenia podstawy opodatkowania, uważać należy np.: a) ujawnione fakty nie objęcia księgami poszczególnych transakcji względnie wykazanie ich w kwocie niezgodnej ze stanem faktycznym

przy równoczesnym kształtowaniu się wyników gospodarczych podatnika w sposób bezzasadnie niekorzystny w porównaniu z wynikami innych podatników, znajdujących się w analogicznych warunkach; sam fakt ujawnienia nie zaksięgowania poszczególnych transakcji bądź ujawnienia ich w kwocie niezgodnej ze stanem faktycznym nie dyskwalifikuje ksiąg jako dowodu do ustalenia podstawy opodatkowania, jeżeli nie istnieją wyżej wspomniane zastrzeżenia; w takim przypadku organ finansowy ogranicza się do żądania odpowiedniego sprostowania sprawozdania finansowego; b) niesporządzenie w określonych terminach spisu inwentaryzacyjnego z natury; c) nie objęcie spisem inwentaryzacyjnym wszystkich środków trwałych i obrotowych; d) nieprowadzenie wbrew istniejącemu obowiązkowi ewidencji materiałów, towarów i wyrobów. Ustalenie zatem zysku w drodze oszacowania nastąpi tylko wówczas, gdy wskutek naruszenia przez podatnika obowiązujących zasad i sposobu prowadzenia księgowości sprostowanie sprawozdania finansowego jest niemożliwe, a to z uwagi na rozmiar uchybień i nieprawidłowości godzących względnie nasuwających uzasadnione zastrzeżenia co do rzetelności tych ksiąg.

Organ finansowy, ustalając zysk w drodze szacunku, obowiązany jest wykorzystać całokształt posiadanego materiału i wziąć pod uwagę wszystkie istotne okoliczności mające znaczenie dla ustalenia podstawy opodatkowania w wysokości jak najbardziej zbliżonej do rzeczywistości. Ustalony zatem zysk powinien odpowiadać faktycznym stosunkom, w jakich znajduje się jednostka spółdzielcza. W szczególności należy uwzględnić wszystkie okoliczności, w jakich pracuje dana jednostka, w nawiązaniu do wyników gospodarczych jednostek, będących w podobnych warunkach.

Ustalenia zysku w drodze szacunku dokona organ finansowy również w tych przypadkach, gdy podatnik na wezwanie nie dokona w określonym terminie odpowiedniego sprostowania sprawozdania finansowego bądź też gdy sprawozdanie finansowe nie zostało sporządzone przed upływem terminu do złożenia rocznego sprawozdania podatkowego, tj. do dnia 30 czerwca roku następnego po upływie roku podatkowego. Zaznacza się, że przepis dotyczący oszacowania zysku nie ma zastosowania do podatników, którym termin do złożenia rocznego sprawozdania podatkowego został przesunięty na podstawie art. 65 dekretu o postępowaniu podatkowym i sprawozdanie podatkowe złożono w odroczonym terminie.

Do § 6 pkt 1.

Przez odrębne wykazanie dochodów i kosztów z działów produkcji z odpadów w spółdzielniach pracy uważać należy wyodrębnienie tych dochodów i kosztów w księgowości tak, aby na tej podstawie można było ustalić wynik działalności gospodarczej tych działów.

Do § 7.

1. Opodatkowaniu według progresywnej, złożonej skali, przewidzianej w § 7 ust. 1 pkt 1, podlegają jednostki spółdzielcze zrzeszone w Centralnym Związku Spółdzielczości Pracy, z wyłączeniem jednak tych jednostek, które prowadzą wyłącznie działalność handlową. Do jednostek wyłączonych spod opodatkowania wspomnianą skalą należą spółdzielnie jak i związki spółdzielni, podległe Centralnemu Związkowi Spółdzielczości Pracy, o ile ich działalność w danym roku podatkowym ogranicza się wyłącznie do działalności handlowej. Opodatkowaniu w wysokości ⅓ części zysku podlegają — poza wyżej wymienionymi jednostkami prowadzącymi wyłącznie działalność handlową — wszystkie spółdzielnie i związki spółdzielni znajdujące się poza Centralnym Związkiem Spółdzielczości Pracy oraz inne centrale spółdzielni (Centrala Rolnicza Spółdzielni „Samopomoc Chłopska", Związek Spółdzielni Spożywców) i Centralny Związek Spółdzielczy z zysku osiągniętego z działalności gospodarczej.

Wysokość podatku według progresywnej skali różnicuje się w zależności od wykazanej rentowności, przy czym najniższe obciążenie podatkowe — przewidziane przy rentowności do 5% — wynosi 24%. Wysokość zaś obciążenia podatkowego w poszczególnych stopniach rentowności ustala się w wysokości obciążenia poprzedniego stopnia, zwiększonego o określony, stale wzrastający procent tej części zysku, która przekracza zysk, jaki byłby osiągnięty przy rentowności bezpośrednio niższego stopnia. Np. przy rentowności ponad 5% lecz nie wyżej 10% podatek ustala się od tej części zysku, która odpowiadałaby rentowności 5% w wysokości 24%, a od pozostałej części zysku — 40%; łączny podatek przy 10% rentowności (najwyższy w danym stopniu) wynosi 32%. Przy rentowności ponad 10% do 15% podatek ustala się od tej części zysku, która odpowiadałaby rentowności 10%, w wysokości 32% (najwyższe obciążenie poprzedniego stopnia), a od pozostałej części zysku — 44%; łączny podatek przy rentowności 15% (najwyższy w danym stopniu) wynosi 36%. Przy rentowności ponad 15% do 20% podatek ustala się od tej części zysku, która odpowiadałaby rentowności 15%, w wysokości 36% (najwyższe obciążenie poprzedniego stopnia), a od pozostałej części zysku 52%; łączny podatek przy rentowności 20% wynosi 40% itd. W ten sposób przez wprowadzenie skali złożonej dostosowane zostało obciążenie podatkowe do wzrostu zysku będącego wynikiem wzrostu rentowności.

2. Przez rentowność, która służy do ustalenia stopnia obciążenia podatkowego, rozumie się stosunek zysku osiągniętego ze sprzedaży (realizacji) do kosztu własnego tej sprzedaży (realizacji).

Za zysk osiągnięty ze sprzedaży uważa się zysk osiągnięty zarówno ze srzedaży produkcji (robót i usług), jak i zysk ewentualnie występujący z innych rodzajów działalności prowadzonych przez jednostkę spółdzielczą z wyłączeniem zysków i strat księgowanych na koncie „straty i zyski za rok bieżący" (konto Nr 214 lub konto Nr 26), służącym w praktyce m.in. do:

a) bieżącego rejestrowania strat i zysków nadzwyczajnych o charakterze losowym (spowodowanych działaniem siły wyższej),

b) bieżącego rejestrowania kosztów i dochodów pozaoperacyjnych, niepodlegających księgowaniu na kontach gospodarki nieprzemysłowej, pozazakładowej itp. (np. koszty i dochody z tytułu wydzierżawionych środków trwałych),

c) bieżącego rejestrowania strat z tytułu należności przedawnionych, prekludowanych i nieściągalnych w przypadkach określonych odpowiednimi przepisami,

d) bieżącego rejestrowania innych strat i zysków nadzwyczajnych.

Inaczej mówiąc, dla określenia rentowności za zysk osiągnięty ze sprzedaży należy przyjąć wynik rzeczywisty wykazany w poz. 9 rubr. 3 działu II rachunku strat i zysków (wzór P-19, DSp), zwiększony o zysk lub pomniejszony o stratę na gospodarce działów pomocniczych (poz. 4 działu I rachunku strat i zysków). Za koszt własny sprzedaży przyjąć należy koszt własny wykazany w poz. 5 rubr. 3 działu II rachunku strat i zysków. Podstawę dla określenia rentowności stanowi zatem wynik działalności operatywnej. Przy ustalaniu rentowności nie należy jednak brać pod uwagę tych działów, przedsiębiorstw i warsztatów, prowadzonych przez jednostki spółdzielcze, których zyski zwolnione są od opodatkowania w myśl § 6 uchwały.

Rentowność ustalać należy w procentach z dokładnością do pierwszego miejsca dziesiętnego, to znaczy, że jeżeli z wyliczenia wynika np. rentowność 10,1%, to zalicza się do trzeciego stopnia (ponad 10% do 15%), a jeżeli z wyliczenia wynika np. rentowność 10,06%, to zalicza się do drugiego stopnia (ponad 5% do 10%).

Do podatników podlegających opodatkowaniu według skali progresywnej (§ 7 ust. 1 pkt 1), których wynik działalności operatywnej według sporządzonego bilansu jest ujemny (strata na sprzedaży), lecz z całokształtu działalności bilans wykazuje zysk, przy obliczeniu podatku zastosować należy do zysku

bilansowego stopę podatkową skali pierwszego stopnia, tj. w wysokości 24%.

3. Sposób ustalenia rentowności oraz obliczenie podatku ilustruje poniższy przykład:

Podatnik w sporządzonym bilansie okresowym wykazał zysk bilansowy w kwocie 20.000 zł (w tym 1.000 zł zysku osiągniętego z działu produkcji z odpadów). Ze sprawozdania finansowego bądź innych materiałów księgowych wynika, że sprzedaż (realizacja) wynosiła ogółem 190.000 zł (w tym 10.000 zł sprzedaż wyrobów z działu produkcji z odpadów), z tego przypada na:

a) wyroby	160.000
b) usługi	20.000
c) towary sprzedane przez własną sieć handlową	6.000
d) towary nabyte	2.000
e) żywienie zbiorowe	2.000
Razem	190.000

Koszt własny sprzedaży wynosił 159.000 zł (w tym 9.000 zł koszt wytworzenia z działu produkcji z odpadów), a mianowicie:

a) koszt własny wytworzenia . . .	139.000
b) koszt „ usług	15.000
c) koszt nabytych towarów	1.500
d) koszt żywienia zbiorowego . . .	1.500
e) koszty sprzedaży i koszty handlowe .	2.000
Razem	159.000

Należny podatek obrotowy oraz podatek od operacji nietowarowych wynosił . . . . 10.000 zł.

Zysk zatem osiągnięty ze sprzedaży wynosił 21.000 zł (190.000 — 159.000 — 10.000). W tym przypadku rentowność określa się przez ustalenie stosunku procentowego zysku osiągniętego ze sprzedaży do kosztu własnego tej sprzedaży z wyłączeniem jednak z zysku kwoty 1.000 zł, z kosztów własnych kwoty 9.000 zł oraz ze sprzedaży kwoty 10.000 zł dotyczących działu produkcji z odpadów, zwolnionego od opodatkowania w myśl § 6 pkt 1 uchwały, tj.

$$\frac{20.000 . 100}{150.000} = 13,3\%$$

Ponieważ wykazana przez podatnika rentowność w wysokości 13,3% mieści się w granicach rentowności ponad 10% do 15%, przeto obliczenie podatku od zysku 19.000 zł (z zysku bilansowego w kwocie 20.000 zł wyłącza się kwotę 1.000 zł zysku osiągniętego z działu produkcji z odpadów) następuje w sposób następujący:

a) od tej części zysku, która w stosunku do kosztów własnych stanowi 10%, tj. od kwoty 15.000 zł (10% od 150.000 zł), w wysokości 32% = 4.800 zł,

b) od pozostałej części zysku w kwocie 4.000 zł (19.000 zł — — 15.000 zł) w wysokości 44% = 1.760 zł; łączny podatek od zysku bilansowego 19.000 zł wynosi 6.560 zł (4.800 zł + 1.760 zł).

Zakładając, że podatnik przy wykazanych wyżej elementach, osiągnął zysk bilansowy w kwocie 14.000 po wyłączeniu kwoty 1.000 zł zysku osiągniętego z działu produkcji z odpadów, tj. w kwocie niższej od tej części zysku, która w stosunku do kosztów własnych stanowi 10% (10% od 150.000 zł = 15.000), wówczas należny podatek oblicza się według stopy podatkowej 32%, przewidzianej w kolumnie przedostatniej skali przy rentowności ponad 10% do 15% i wynosi on 4.480 zł.

W przypadku ustalenia przez organ finansowy zysku w drodze oszacowania (§ 4 ust. 4 i 5) należy — w odniesieniu do podatników podlegających opodatkowaniu według skali progresywnej — dokonać za dany okres oszacowania sprzedaży (realizacji), kosztów własnych tej sprzedaży (realizacji) oraz zysku osiągniętego ze sprzedaży (realizacji). Przy ustalaniu tych elementów należy mieć na uwadze wyjaśnienia do § 4 ust. 4 i 5 uchwały.

Do § 8.

10% podwyżki podatku, przewidzianej pkt 2 i 3 tego przepisu, za niezłożenie bilansu rocznego w terminie dwóch tygodni od daty zatwierdzenia tego bilansu, lecz nie później niż do dnia 30 czerwca po upływie roku podatkowego bądź też za niezatwierdzenie sporządzonego bilansu przez walne zgromadzenie członków w terminie sześciu miesięcy po upływie roku kalendarzowego (rachunkowego), nie należy stosować, jeżeli organ finansowy na należycie uzasadnione podanie podatnika odroczył mu termin do złożenia rocznego sprawozdania podatkowego na podstawie art. 65 dekretu o postępowaniu podatkowym i sprawozdanie wraz z zatwierdzonym bilansem rocznym złożono w terminie odroczonym.

Do §§ 9 — 12.

1. Przepis § 9 określa sposób ustalania wpłat miesięcznych w ciągu roku. Wpłaty te wynikają w zasadzie z zatwierdzonych planów finansowych z tym jednak, że kwoty zaplanowanego podatku urealnia się w stosunku do rzeczywistej działalności podatnika przez odprowadzenie ich w takim procencie, jaki wynika ze stosunku procentowego osiągniętej za dany miesiąc sprzedaży (realizacji) do planowanej na ten miesiąc sprzedaży (realizacji). Za planowane na dany miesiąc podatek i sprzedaż (realizację) uważa się $^1/_3$ odpowiednich kwot przewidzianych na dany kwartał w zatwierdzonym, rocznym planie finansowym. W stosunku natomiast do podatników, którzy roczne plany finansowe sporządzają bez podziału na kwartały, zaplanowane na dany miesiąc podatek i sprzedaż (realizację) przyjąć należy $^1/_{12}$ odpowiednich kwot przewidzianych w zatwierdzonym, rocznym planie finansowym.

W przypadku braku zatwierdzonego, rocznego planu finansowego na podatniku ciąży obowiązek uiszczania — do czasu zatwierdzania planu — wpłat miesięcznych w wysokości wpłaty, przypadającej za końcowy miesiąc okresu objętego ostatnim bilansem okresowym, a ustalonej według powyższej zasady. Oznacza to, że np. za miesiące: styczeń, luty, marzec itd. (jeżeli nie ma zatwierdzonego planu na dany rok), podatnik obowiązany jest wpłacać podatek w wysokości odpowiadającej wpłacie za miesiąc wrzesień ubiegłego roku, a obliczonej w takim procencie od zaplanowanego na ten miesiąc podatku, jaki wynika ze stosunku procentowego faktycznej sprzedaży (realizacji) za ten miesiąc do planowanej na ten miesiąc sprzedaży (realizacji). Planowane podatek i sprzedaż (realizację) na miesiąc wrzesień stanowią $^1/_3$ część tych kwot przewidzianych na III kwartał w zatwierdzonym rocznym planie finansowym. Sprawę odprowadzania wpłat miesięcznych podatku dla podatników, których III kwartał (ubiegłego roku) był planowo deficytowy oraz dla nowozorganizowanych jednostek spółdzielczych, nie posiadających zatwierdzonego rocznego planu finansowego, normuje zarządzenie Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 1955 r. (Monitor Polski Nr 77, poz. 937) w tym kierunku, że jednostki te obowiązane są uiszczać wpłaty miesięczne podatku — do czasu zatwierdzenia rocznego planu finansowego — od zysku wynikającego z miesięcznych sprawozdań terminowych; w tych przypadkach podatek oblicza się przy zastosowaniu przepisów § 7 ust. 1 uchwały. Przy ustalaniu zatem wpłat miesięcznych wynikających z planu nie stosuje się przepisu § 7 ust. 1, przepis ten bowiem ma zastosowanie przy obliczaniu wysokości podatku wynikającego z rozliczeń okresowych i rocznych (wstępne obliczenie roczne i ostateczne) oraz z miesięcznych sprawozdań terminowych.

W przypadku, gdy podatnik złoży bilans okresowy w terminie płatności wpłaty miesięcznej za ostatni miesiąc okresu objętego tym bilansem, np. w dniu 25 lipca złoży bilans sporządzony na dzień 30 czerwca, może nie odprowadzić wpłaty za miesiąc czerwiec w wysokości przewidzianej w § 9 ust. 1 uchwały, jeżeli w tymże terminie dokona rozliczenia podatku na podstawie złożonego bilansu. Kwota podatku wynikająca

z bilansu okresowego nie podlega ustaleniu za poszczególne miesiące okresu objętego tym bilansem.

2. Poniższy przykład ilustruje przebieg odprowadzania wpłat miesięcznych oraz rozliczenia ich.

Według złożonego przez podatnika zatwierdzonego rocznego planu finansowego z podziałem na kwartały zaplanowany na I kwartał podatek wynosi 18.000 zł, a sprzedaż (realizacja) 900.000 zł. Odprowadzenie wpłat miesięcznych za I kwartał w oparciu o ten plan przebiega następująco:

Za miesiąc	Planowany		Faktyczna sprzedaż (realizacja)	% wykonania sprzedaży (realizacji)	Należna wpłata podatku	Termin zapłaty
	podatek	sprzedaż (realizacja)				
1	2	3	4	5	6	7
I	6.000	300.000	330.000	110 %	6.600	25.II.
II	6.000	300.000	270.000	90 %	5.400	25.III.
III	6.000	300.000	360.000	120 %	7.200	25.IV.
Razem	18.000	900.000	960.000		19.200	

Rozliczenie odprowadzonych wpłat za miesiące: styczeń, luty i marzec (wykazanych w przedziałce 6) powinno nastąpić do dnia 5 maja na podstawie sporządzonego bilansu za I kwartał. Niesporządzenie bilansu za I kwartał przed upływem powyższego terminu nakłada na podatnika obowiązek uiszczenia we wskazanym terminie kwoty odpowiadającej 10% należnych wpłat za ten kwartał, tj. kwoty 1.920 zł. Ze sporządzonego w dniu 10 maja bilansu za I kwartał wynika, że zysk bilansowy wynosi 75.000 zł, zysk osiągnięty ze sprzedaży (realizacji) wynosi 70.000 zł, koszt własny sprzedaży (realizacji) 880.000 zł, podatek obrotowy — 10.000 zł przy sprzedaży (realizacji) 960.000 zł. Przyjmując, iż podatnik podlega opodatkowaniu według progresywnej skali, dla ustalenia właściwej stopy podatkowej obliczyć należy rentowność. Rentowność tę ustala się przez wyprowadzenie stosunku procentowego zysku osiągniętego ze sprzedaży do kosztu własnego tej sprzedaży, czyli

$$\frac{70.000 \cdot 100}{880.000} = 7{,}9\%.$$

Ponieważ wykazana rentowność 7,9% mieści się — według skali — w granicach rentowności ponad 5% do 10%, przeto należny podatek od zysku bilansowego w kwocie 75.000 zł oblicza się: a) od tej części zysku, która w stosunku do kosztów własnych stanowi 5%, tj. od kwoty 44.000 zł (5% od 880.000 zł = 44.000 zł) w wysokości 24% — 10.560 zł, b) od reszty zysku w kwocie 31.000 zł (75.000 zł — 44.000 zł) w wysokości 40% — 12.400 zł; łączny zatem podatek od zysku bilansowego w kwocie 75.000 zł wynosi 22,960 zł (10.560 zł + + 12.400 zł). Ponieważ podatnik za ten okres uiścił tytułem podatku 21.120 zł (planowej wpłaty 19.200 zł i 1.920 zł dodatkowej wpłaty 10%), pozostaje zatem do uiszczenia 1.840 zł (22.960 — 21.120 zł). Dopłata w kwocie 1.840 zł powinna być uiszczona w dniu sporządzenia bilansu, tj. dnia 10 maja; uiszczenie tej dopłaty w późniejszym terminie powoduje zapłatę odsetek za zwłokę w wysokości 0,05% za każdy dzień zwłoki, licząc od dnia 11 maja, tj. od dnia następnego po sporządzeniu bilansu za I kwartał. Gdyby jednak podatnik w dniu 5 maja nie uiścił wpłaty w wysokości 10% należnych wpłat za I kwartał, od przypadającej dopłaty w kwocie 3.760 zł (22.960 zł — 19.200 zł) przypadałyby odsetki za zwłokę od dnia 6 maja, tj. od dnia następnego po upływie terminu, w którym podatnik obowiązany był dokonać rozliczenia wpłat miesięcznych za I kwartał.

W terminach zatem przewidzianych do przeprowadzenia rozliczeń okresowych i wstępnego rocznego (§ 10) oraz ostatecznego rozliczenia rocznego (§ 15) podatnik obowiązany jest wpłacić różnicę pomiędzy kwotą podatku przypadającego od zysku wykazanego w bilansie okresowym (rocznym), a sumą należnych wpłat za ten okres. Jeżeli za dany okres podatnik w ogóle nie uiścił w poszczególnych miesiącach należnych wpłat bądź wpłaty te odprowadził w wysokości niższej od wynikających ze złożonych deklaracji, obowiązany jest uiścić odsetki za zwłokę od nieodprowadzonych wpłat bądź niedopłaconych różnic, licząc od dnia następnego po upływie przepisanego terminu płatności.

Jeżeli ze złożonego przez podatnika zatwierdzonego rocznego planu finansowego wynika, że poszczególne kwartały są planowo-deficytowe, podatnik zwolniony jest od obowiązku odprowadzenia wpłat miesięcznych podatku w tych kwartałach, nie zwalnia go to jednak od składania deklaracji miesięcznych.

Organ finansowy obowiązany jest sprawdzić prawidłowość sporządzonego przez podatnika bilansu kwartalnego (okresowego) przez stwierdzenie, iż zysk bilansowy wykazany został we właściwej wysokości. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości organ finansowy wzywa podatnika do odpowiedniego sprostowania bilansu; w tym zakresie mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 4 ust. 2—4.

Do § 15.

W przypadku, gdy przy zatwierdzeniu bilansu rocznego nie wprowadzono doń żadnych zmian i bilans ten nie podlegał sprostowaniu na żądanie organu finansowego, podatnik ogranicza się do złożenia organowi finansowemu rocznego sprawozdania podatkowego z odpowiednim zawiadomieniem i dołączeniem wyciągu z protokółu walnego zgromadzenia członków, zatwierdzającego bilans roczny.

Za rok podatkowy uważa się rok (okres) rachunkowy, za który podatnik obowiązany jest sporządzić bilans roczny; rok podatkowy w zasadzie pokrywa się z rokiem kalendarzowym i obejmuje 12 miesięcy. Jeżeli przepisy szczególne określają, że okres rachunkowy, za który podatnik obowiązany jest sporządzić bilans, obejmuje mniej lub więcej niż 12 miesięcy — podstawę opodatkowania stanowi zysk bilansowy osiągnięty w tym okresie.

W przypadku dokonanego w ciągu roku połączenia spółdzielni, spółdzielnia przejęta podlega po raz ostatni odrębnemu opodatkowaniu za czas do chwili przejęcia; podstawę opodatkowania spółdzielni przejmującej stanowi zysk bilansowy wykazany w bilansie rocznym, w którym przejęcie nastąpiło. Jeżeli jednak bilans spółdzielni przejmującej obejmuje wyniki spółdzielni przejętej za okres całego roku, z zysku bilansowego spółdzielni przejmującej wyłącza się kwotę zysku podlegającego opodatkowaniu spółdzielni przejętej (za okres do chwili przejęcia).

W przypadku zbycia bądź przekazania prowadzonego przez jednostkę spółdzielczą przedsiębiorstwa czy zakładu w całości lub w części innej spółdzielczej bądź państwowej jednostce, zysk bilansowy osiągnięty ze zbytego (przekazanego) przedsiębiorstwa lub zakładu do czasu zbycia (przekazania) podlega opodatkowaniu wraz z zyskiem jednostki zbywającej (przekazującej). Powyższa zasada ma odpowiednie zastosowanie w przypadku przejęcia przez jednostkę spółdzielczą przedsiębiorstwa, zakładu lub ich części od państwowej jednostki gospodarczej.

Do § 17.

Jeżeli organ finansowy stwierdzi, że deklarowany przez podatnika podatek w złożonych deklaracjach i sprawozdaniach podatkowych obliczony został nieprawidłowo, ustala należny podatek i wydaje decyzję co do uiszczenia niedopłaconej różnicy; różnica ta płatna jest w ciągu 30 dni od dnia doręczenia decyzji bez odsetek za zwłokę. Zwraca się jednak uwagę na przepis art. 135[1] prawa karnego skarbowego w brzmieniu ustalonym w art. 40 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 49, poz. 452), stano-

wiący o odpowiedzialności karno-skarbowej osoby odpowiedzialnej za prawidłowe i terminowe wpłacanie podatków w jednostce gospodarki uspołecznionej. W razie zatem stwierdzenia, iż podatnik, mimo wyjaśnienia mu zasad obliczania podatku uporczywie i tendencyjnie oblicza podatek nieprawidłowo, należy zastosować sankcje wynikające z tego przepisu. W przypadku, gdy zadeklarowany podatek w złożonym sprawozdaniu podatkowym obliczony został nieprawidłowo na skutek wykazania zysku bilansowego jako podstawy opodatkowania w niewłaściwej wysokości, podatnik obowiązany jest dopłacić różnicę w terminie ustalonym przez organ finansowy do złożenia odpowiednio sprostowanego bilansu wraz z odsetkami za zwłokę, licząc od dnia następnego po upływie przepisanego terminu płatności (§§ 10 i 15).

Dyrektor Zarządu T. Sibera

52.

OKÓLNIK Nr KS. 28/55
z dnia 4 września 1955 r.

w sprawie zmiany okólnika Nr KS. 14/55 z dnia 3 maja 1955 r. w sprawie ewidencji kosztów zaplecza techniczno-gospodarczego i socjalno-bytowego przedsiębiorstw budowlano-montażowych.

W związku z obowiązującymi zasadami kosztorysowania w zakresie prowizorycznego zaplecza techniczno-gospodarczego i socjalno-bytowego przedsiębiorstw budowlano-montażowych, do czasu zmiany tych zasad, zdanie 2-gie w punkcie 5 okólnika Nr KS. 14/55 z dnia 3 maja 1955 r. (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Finansów Nr 8, poz. 35) otrzymuje następujące brzmienie:

„Faktury, o których mowa, sporządzane są dla zaplecza stałego i pół-stałego wg zasad przewidzianych dla sprzedaży inwestycji własnych (m.in. przy uwzględnieniu pełnej wartości zużytych materiałów) a dla zaplecza prowizorycznego zgodnie z zasadami przewidzianymi w II części Cennika Robót Budowlanych i Instalacyjnych tj. po potrąceniu wartości przewidywanych odzysków materiałowych".

Dyrektor Departamentu Z. Paryziński

53.

OKÓLNIK Nr KS. 29/55
z dnia 7 września 1955 r.

w sprawie księgowego ujęcia dodatkowych opłat za energię elektryczną pobraną ponad ustalone limity.

W związku z postanowieniami § 2 uchwały Nr 502/55 Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1955 r. w sprawie wprowadzenia dodatkowych opłat za energię elektryczną pobraną ponad ustalone limity należy:

1. w urządzeniach ewidencyjnych do rozdziału XIII Ramowego Planu Kont otworzyć w grupie kosztów (dochodów) nieprodukcyjnych kosztów ogólnofabrycznych (ogólnozakładowych itp.) pozycję „Opłaty za przekroczenie limitu energii elektrycznej", w ciężar której księgowane będą opłaty określone wyżej wymienioną uchwałą.
2. w sprawozdaniach za III i IV kwartał z wykonania planu kosztów wykazać wyżej wymienione opłaty w odrębnej pozycji kosztów (dochodów) nieprodukcyjnych.

Dyrektor Departamentu Z. Paryziński

KOMUNIKAT

o uzupełnieniu spisu numerów rachunków dochodów budżetu centralnego z tytułu podatków miejskich wydziałów (oddziałów) finansowych prezydiów rad narodowych w Narodowym Banku Polskim.

Ministerstwo Finansów uzupełnia spis numerów rachunków dochodów budżetu centralnego z tytułu podatków miejskich wydziałów finansowych prezydiów rad narodowych w Narodowym Banku Polskim ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów Nr 8, a mianowicie:

Wydziały Finansowe Prezydiów Miejskiej i Powiatowej Rady Narodowej w Zielonej Górze posiadają swoje rachunki w I Oddziale Miejskim N.B.P. w Zielonej Górze.

KOMUNIKATY

o unieważnieniu blankietów pokwitowań kasowych

Unieważnia się:

1) blankiety pokwitowań kasowych P.Z.U. Seria A.F. od Nr 0892651 do Nr 0892700, zagubionego przez inkasenta Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Osieku (p-ta Osiek pow. Oława), ob. Szewczyka Kazimierza.

2) blankiety pokwitowań kasowych z kwitariusza należności do podatku gruntowego, wzór Nr Pr 1/1 za Nr 53—100, zagubione przez pracownika Wydziału Finansowego P.M.R.N. w Rudzie Śl.

3) blankiety pokwitowań kasowych Nr 469 wzór 185 I. Us. Nr 632001—632100, 632111—632200, 632914—633000, wzór Rb/2 Nr 999901—1,000.000, 986290—986300 oraz blankiety pokwitowań PZU Kraków Nr 346237—346250 zagubione przez poborcę P.P.R.N. w Krakowie — Wydział Finansowy.

4) blankiety pokwitowań kasowych z kwitariusza wzór Nr 1 za Nr 0898005—0898100 oraz składek PZU za Nr 052711—052750, skradzione inkasentowi przy Prez. Grom. Rady Narodowej w Pilczynie.

5) blankiety pokwitowań kasowych z kwitariusza przychodowego za Nr Nr 102518—102760, zagubione przez inkasenta podatkowego przy Prez. Gromadzkiej Rady Narodowej Szwelice pow. Maków Maz.

6) blankiety pokwitowań kasowych z kwitariusza na pobór podatku gruntowego wzór Nr 1, Seria K, za Nr 34545—34600 — zagubione przez poborcę Wydziału Finansowego Prezydium Pow. Rady Narodowej w Rawie Mazowieckiej.

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów, Warszawa, ul. Świętokrzyska 12.

Prenumerata wynosi: rocznie — zł 40; półrocznie — zł 22; kwartalnie — zł 12.

Należność za prenumeratę należy wpłacać z góry na 15 dni przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego na r-k Ministerstwa Finansów — Zarząd Centralny Nr 1529-91/1-601 w NBP V Oddział Miejski w Warszawie.

Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji.

Cena zł 1,50

Druk. PWPW, Warszawa, ul. Sanguszki 1. Zam. 5239, B-6-125717, 14.000, 22—24.IX.55 r.